

Suosi suomalaista - älä turhaan pihistele

Eri medioissa on viime aikoina ollut usein uutisia siitä, miten suomalaisten tuotteiden ostaminen hyödyttäisi suomalaisia. Tällainen uutinen oli esimerkiksi Suomalaisen Työn Liiton julkaisema tutkimus siitä, että "jos jokainen suomalainen ostaisi kuukaudessa 10 eurolla lisää suomalaisia tuotteita ja palveluja, syntyisi 10 000 vuosityöpaikkaa". Ruokatieto ry on uutisoinut, miten Venäjän asettaman suomalaisten tuotteiden vientikiellon aiheuttama menetys saadaan korvattua. Ruokatiedon mukaan, jos jokainen suomalainen ostaisi yhden vuoden ajan 100 eurolla enemmän suomalaista ruokaa, olisi Venäjän viennin menetys kuitattu.

Mielenkiintoinen uutinen oli myös Suomalaisen Työn Liiton kyselytutkimuksen tulos, jonka mukaan kolme tärkeintä asiaa, joiden valmistuksen suomalaiset haluavat pitää kotimaassa, ovat ruisleivän valmistus, Fazerin tuotteet ja Valion tuotteet. Toisessa ko. liiton tekemässä tutkimuksessa kysyttiin sitä, mikä kuvaa parhaiten suomalaisuutta? Tulosten mukaan ruisleivän edellä olivat vain Suomen lippu ja sauna.

Suomalaisuus, suomalainen työ ja suomalaiset tuotteet kiinnostavat suomalaisia kuluttajia. Mutta se, miten kuluttajat tosiasiassa käyttäytyvät, on kokonaan toinen juttu. Tutkimuksissa kuluttajat mielellään kertovat suosivansa suomalaisia tuotteita, mutta ostavat kuitenkin ulkomaisia halpatuotteita, kuten esimerkiksi ulkomailta tuotuja halpoja, suolaisia ja kaupassa paisuttuja leipomotuotteita.

Kesän aikana luin mielenkiintoisia artikkeleita Helsingin Sanomista. Yhdessä artikkelissa (14.6.2014) käsiteltiin tarjousten perässä juoksemista ja sitä, miten epärationaalista kuluttajien käyttäytyminen usein on. Kun halvalla saa, niin silloin pitää ostaa, vaikka tuotetta ei tarvitsisikaan. Tai miten kuluttaja säästää yhdessä asiassa, mutta tuhlaa toisessa holtittomasti. Siinä myös kerrottiin, miten kuluttajat juoksevat erilaisten kaupan bonusten perässä: "ostetaan mieluummin 20 euroa maksava lapio, kun siitä saa 50 senttiä bonusta, kuin että ostettaisiin kilpailevasta kaupasta lapio 15 eurolla". On helppo yhtyä Aalto Yliopiston

professorin **Jaakko Asparan** artikkelissa esittämään näkemys siihen, että "ihmisen vahvuuksiin kuluttajana ei kuulu johdonmukaisuus". Mutta kun seuraa, mitä maailmalla parhaillaan tapahtuu, niin voi vain todeta, että eipä taida tuo johdonmukaisuus olla muutoinkaan niin kovin vahva ominaisuus ihmiselle, muissakaan asioissa.

Toisessa Helsingin Sanomien artikkelissa (5.7.2014) käsiteltiin ihmisten pihiyttä. Siinä kerrottiin kansanedustajasta, jonka vuosiansiot vuonna 2012 olivat yli 2 300 000 euroa. Kansanedustaja kertoi ostavansa kaikki elintarvikkeet mahdollisuuksien mukaan tarjouksesta. Samoin hän kertoi ostavansa vaatteet usein alennusmyyneistä ja kirpputoreilta. Halpalentoyhtiön koneilla hän lentää Yhdysvaltoihin ja ostaa sieltä kerralla isomman erän pukuja, kun ne ovat siellä puolet halvempia kuin Suomessa. Kyseisen henkilön mukaan Suomen hintataso on niin korkea, että hän käy vain harvoin ulkona syömässä.

Edellä mainitulla tavalla käyttäytyviä varakkaita henkilöitä on Suomessa varmasti paljon muitakin kuin vain yksi kansanedustaja. Tuo piirre taitaa olla varsin yleinen varsinkin vanhempien sukupolvien kohdalla (ns. "sota-ajan lapsissa"), kun köyhyys on piirtynyt selkärankaan. Jos ihmisen perusajatus rahankäyttöön on tällainen, silloin on varmasti vaikeaa tai lähes mahdotonta suosia suomalaisia tuotteita ja palveluita, kun ne ovat usein kalliimpia kuin ulkomaiset halpatuotteet. Puhumattakaan siitä, että näin ajatteleva henkilö ostaisi niitä lisää 10 eurolla kuukaudessa tai 100 eurolla vuodessa. Mutta jos varakkaat ihmiset käyttäytyvät tällä tavoin, niin miten voidaan ajatella, että vähävaraisemat ihmiset toimisivat toisin? Toisaalta, kuten edellä jo mainittiin, ihminen käyttäytyy usein epäjohdonmukaisesti, joten piheille varakkaille ihmisille tulee varmasti hetkiä, jolloin he tuhlaavat rahaa "holtittomasti". Toivotaan, että silloin raha kuluu suomalaisiin tuotteisiin. Valitettavan usein taitaa kuitenkin käydä niin, että kun rahaa on tuhlattu, niin elintarvikkeita ostettaessa sitten "säästetään" ja juostaan taas tarjousten perässä.

Tutkimuksissa kuluttajat mielellään kertovat suosivansa suomalaisia tuotteita, mutta ostavat kuitenkin ulkomaisia halpatuotteita

Pitäisi kuitenkin muistaa, että 30 vuotta sitten kulutusmenoista kului elintarvikkeisiin viidennes, kun nykyisin niihin kuluu runsaat 12 prosenttia. Kuluttajahinnat ovat nousseet 30 vuodessa kaksinkertaisiksi, mutta palkat ovat nousseet 3,5-kertaisiksi.

"Ihminen on niin älykäs kuin on, mutta viisaammaksi voi tulla joka päivä". Näin kuulin näyttelijä **Vesa Vierikon** toteavan eräässä tv-haastattelussa. Jos näin on, niin liiallisesta pihiydestäkin voi siis päästä eroon.

M. Väyrynen

Mika Väyrynen

